

CORREU

A LA SECCIO
"LA COLUMNA DE FOC"

Estimats amics: L'article que publicàreu dia 3 darrer, titulat "No exagerem, amic Llorenç!", conté una afirmació que em va deixar perplex. Diu: "actualment qualsevol castellà té oficialment dret a exigir que es parli en castellà a una reunió pública". I jo deman: en virtut de quina llei? M'agradaria que m'ho aclarissiu i em rectifiquéssiu si val; errat, perquè tenc entès que, sobre aquesta matèria, el text legal més recent que hi ha, i pet tant el que ara té vigència, és el "Decreto sobre las lenguas regionales" del 31 d'octubre de l'any passat (publicat al B.O. del 15 de novembre). Es veu que aquest decret no resol de manera satisfactoria la situació conflictiva de les que anomena llengües regionals (tot considerant-les nacionals) i que conté qualque ardeç d'interpretació dubtosa; però no som capaç de trobar-n'hi cap que empari la imposició del castellà a qualsevol reunió pública. El text, després de disposar que el coneixement i l'ús de les llengües regionals serà emparat i protegit per l'Estat (art. 1r.), declara que aquestes llengües podran ésser utilitzades per tots els mitjans de difusió de la paraula oral i escrita (art. 2n.). Llavors cita uns casos en què l'ús del castellà serà preceptiu (arts. 3 i 5). Tals restriccions, relatives a alguns actes i documents oficials (i no a tots), des del moment que van precedir d'un principi general de llibertat d'ús d'aquestes llengües, s'han de considerar taxatives, i per tant no aplicables extenxivament a tota classe de reunions, per públiques que sien, si no tenen el caràcter de les expressament anomenades pel decret com a excepcions a aquell principi general.

A un acte com el sopar d'homenatge al professor Tierno Galván, ningú no podia imposar a ningú l'ús del castellà ni de cap altra llengua per una força legal. I no em puc estar de dir que em va fer ben mal efecte veure com la llengua del nostre poble hi quedava tan arraconada. Cal notar que, quan excepcionalment un dels qui feren ús de la paraula públicament s'expressà en català, no va topar amb cap protesta, sinó que va rebre l'aprovació del mateix Sr. Tierno Galván.

Estic d'acord amb la tesi general del vostre article: no seguim derrotistes. Es conseqüència, no pintem la situació més negra que no és creant-nos obstacles imaginaris. Ja n'hi ha prou amb les traves reals. Lluitem perquè la nostra

llengua sia elevada a la condició d'oficial (cooficialitat implica oficialitat) i li sien reconeguts tots els drets, que són drets de la comunitat que la parla. Mentrestant, usem-la sense covardia, encara que quedi ens vulga fer por amb l'acostumada bubota del "hable español porque estamos en España". Invoguem, si cal, la disposició vigent.

JOSEP A. GRIMALT
41

RESPOSTA:

Estimat amic:
Tens tota la raó. Fixa't, però, que no diguérem que qualsevol castellà té LEGALMENT dret a exigir que es parli castellà a una reunió pública, sinó que el té OFICIALMENT, i posivem "oficialment" entre cometes. Això sí que és exacte (encara que injust, naturalment). El decret que al·ludeixes es cuida de "protegir el castellà" dient de passada que és "el idioma nacional", cosa que, com tu dius molt bé, no està establerta legalment. Les restriccions que imposa a les "llengües regionals", van encaminades a impedir que siguin usades a certs actes oficials, encara que tots els membres de l'entitat en qüestió les volguessin usar. Pots estar segur que si a un ple d'un Ajuntament un membre del Consistori reclamés el castellà dient que "no entendo" el català o el galic, i la qualca arribés a les "altures", el ple es resoluria a favor del castellà, en nom d'aquest suposat caràcter d'"idioma nacional".

Ben d'acord que hem d'usar el català ja des d'ara sense covardia, i per part nostra procuram fer-ho en tota ocasió. Però no trobam estrany que la gent que no està tan sensibilitzada com nosaltres respecte del tema, deixi d'usar-la de vegades, no per covardia, sinó per altres raons. No ens estranyaria que l'ús del castellà en el sopar d'homenatge a Tierno, fos mostra simplement d'una "cortesia" mal entesa. Amb això passen coses curioses a tot arreu: Recordam una recepció donada a Zürich al Ministre d'Educació d'un país hispano-americà fa una pila d'anys, en la qual aquest Ministre parlà en francès (en un francès deficient, que sols entenguérem els qui sabem castellà), i el contestà, en català perfecte, un professor de la Universitat de Zürich.

Aprofitam l'ocasió de la teva carta per demanar-te la teva col·laboració (tan freqüent i com sigui possible) a la tasca de La Columna de Foc.

PARLEM BE

MISSIO, PRESSIO; FUSIO, DIOCESI...
PER AINA MOLL

El castellà ha resolt en un únic so S (escrit també S) els sons de S llatina, mentre que el català i el francès distingeixen entre un so S sorda (igual que el castellà) i un so Z o de S sonora:

Castellà: PASAR, PENSAR, POSAR
Francès: PASSER, PENSER, POSER
Català: PASSAR, PENSAR, POSAR

Tant en català com en francès, una S sorda (com la castellana) s'escríu S si va darrere consonant, però SS si va entre vocals. Una S entre vocals té el so sonor Z (el de POSAR).

El fet que el so sigui sord o sonor, depèn de l'origen llatí; però, naturalment, s'aprèn per transmissió oral de pares a fills i de mestres a deixebles. Ara bé, les paraules de la vida familiar, del llenguatge corrent, s'aprenen en família; per tant, tots els mallorquins pronuncien bé CASA, ROSA, POSAR, COSA, PESAR, COSIR, etc., amb S so-

nora, i PASSA, ROSSA, BOSA, BASSA, etc., amb S sorda.

Però hi ha un munt de paraules que formen part del llenguatge normal d'una persona no analfabeta, i que són paraules cultes, que s'aprenen a l'escola. Aquestes paraules en castellà tenen una S, i a l'escola s'aprenen en castellà, no en català; els mallorquins — i tots els catalans en general — «adapten» aquestes paraules a la nostra llengua, d'una manera inconscient i sense criteri determinat; véu a saber per què, en certs casos no. El fet és que hi ha un gran nombre de paraules pronunciades incorrectament per molta gent, fins i tot per gent que sol cuidar molt el seu llenguatge. Vet aquí els principals exemples:

a) Tenen S SORDA:
MISSIO (castellà, «misión», francès «mission») i els seus compostos: EMISSIO, COMMISSIO, OMISSIO, PERMISSIO, DIMISSIO, etc.
PRESSIO (castellà «pre-

sión», francès «pression»), i els seus compostos IMPRESSIO, EXPRESSIO, COMPRESSIO, DEPRESSIO, etc.

b) Tenen S SONORA:
FUSIO (castellà «fusión» francès «fusion») i els seus compostos CONFUSIO, DIFUSIO, PROFUSIO, etc.
ENTUSIASME, DIOCESI, etc. Naturalment, totes les paraules derivades d'aquests mots tenen el mateix tipus de S que elles; així: «emissora, comissiona, permissiu, impressionar, expressiu, impressor», etc., per una banda, i «confusionisme, confusionari, difusor, entusiasmar, diocèsà», etc.

Quan els nins mallorquins aprenen a l'escola la nostra llengua (sempre, naturalment, que els mestres ja coneixen prou bé per no fer aquestes incorreccions), aquestes paraules cultes seran apreses correctament. Igual que les paraules populars. Mentrestant hem d'efer tot un esforç per evitar tals contaminacions.

BOLSA DEL TELEVISOR
ALQUILER DE TELEVISORES
Confío en nuestra experiencia
PL. ARZOBISPO OBISPO MIRALLER, 27 V TTE. MULET, 82
TELEFONO 216550

PLAZA DE TOROS DE PALMA
DOMINGO, 25 DE ABRIL
TARDE A LAS 5,30
PRESENTACION DE LAS MUJERES TORERAS FORMIDABLE NOVILLADA SIN PICADORES
6 Novill os de Don Víctor Collin 6
MARI CRUZ GOMEZ
"LA ALGABEÑA"
PEPITA RIOS
Venta de localidades:
Plaza de Toros, Tel. 255245 Rincón Taurino, Tel. 226001

AYUNTAMIENTO DE CALVIA

ANUNCIO

En el Boletín Oficial de la Provincia n.º 17.078, correspondiente al día 1 de los corrientes, aparece publicado anuncio de este Ayuntamiento por el que se convoca concurso para la explotación de los servicios que con carácter temporal pueden establecerse en las playas de este municipio, con expresión de playas objeto de concurso, tipo de licitación y demás datos correspondientes.

El plazo de presentación de plicas queda fijado hasta el 8 de mayo próximo a las 13'30 horas; pudiéndose recabar mayor información en las oficinas municipales en días hábiles de oficina, de 9 a 13'30 horas.
Calvià a 13 de abril de 1.976.

EL ALCALDE INT.
Guillermo Payeras Estrany

NUVIIS
REGALAM el viatge de LLUNA DE MEL a totes les parelles que ens encarreguin les seves **LLISTES DE NOCES** sense sortejg de cap classe, un viatge de vuit dies a elegir entre...

COSTA DEL SOL
EIVISSA
CANARIAS
BARCELONA
LONDRES
MADRID
COSTA BRAVA

Casa José Bruades, S.A.
PLAZA ROSARIO, 3 • Tel. 21 77 07 • (Junto Correos)